

Végrehajtás felfüggesztési kérelmet tartalmaz!

Magyarország Alkotmánybírósága

1535 Budapest, Pf.773.

A Fővárosi Törvényszék útján

1055 Budapest, Markó utca 27.

Tárgy: Alkotmányjogi panasz (Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.441/2019/11.)

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/00190-0/2020	
Érkezett: 2020 JAN 31, Személyesen	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 1 db	<i>Ju</i>

Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (**Abtv.**) **26. § (1) bekezdése**, valamint az **Abtv. 27. §-a** alapján, az **Abtv. 30. § (1) bekezdése** szerinti törvényes határidőn belül, és az **Abtv. 53. § (2) bekezdése** alapján, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény („Pp.”) **426. § (1) bekezdése** alapján, az ügyben első fokon eljáró bíróság útján, az alábbi

alkotmányjogi panasszal

fordulok a T. Alkotmánybírósághoz, a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.441/2019/11. számú, jogi képviselőnk részére **2019. november 19.** napján kézbesített másodfokú ítélete (a továbbiakban: „**Ítélet**”) ellen:

1. Panaszindítvány és végrehajtás felfüggesztési kérelem

1.1 Indítványozom, hogy a T. Alkotmánybíróság

(i) az **Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) pontja** és az **Abtv. 26. § (1) bekezdése**, valamint az **Abtv. 41. § (1) bekezdése** alapján *semmisítse meg* az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény („**Öpt.**”) **72/A. §-át** és **72/B. §-át**, mint a Fővárosi Ítéltábla által az **Ítélet** meghozatala során alkalmazott alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezéseket, mert azok

(a) az **Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében** foglalt jogállamiság részeként védett jogbiztonság követelményével nem egyeztethetők össze (visszaható jogalkotás tilalma); és

(b) az Alaptörvény XIII. cikkének (1) és (2) bekezdésébe ütköznek (tulajdonjog sérelme),

és az **Abtv. 45. § (2)** bekezdése alapján *mondja ki* a megsemmisített jogszabályi rendelkezések alkalmazási tilalmát a jelen panasz alapjául szolgáló ügyben;

(ii) az 1.1(i) szerinti indítvány visszautasítása / elutasítása esetén az **Alaptörvény 24. cikk (2)** bekezdésének **d)** pontja és az **Abtv. 27. §-a**, az **Abtv. 28. § (2)** bekezdése, valamint az **Abtv. 43. § (1)** bekezdése alapján semmisítse meg az Ítéletet, mert

(a) a Fővárosi Ítéltábla az Ítélet indokolásában nem adott számot az Indítványozó1 fellebbezésében kifejtett, az elsőfokú bírói döntés jogszerűségét érdemben befolyásoló kifogásokról, és nem indokolta meg, hogy a Fővárosi Ítéltábla azonos tanácsának ugyanebben az ügyben hozott korábbi ítéletétől való eltérésnek mik az indokai, jelesül a Biztosoknak az Egyesület önszegélyező vagyonának átruházásáról szóló döntése, mint az igazgatóság jogkörében hozott döntés miatt nem támadható mégsem polgári perben a **Ptk. 3:35. §** alapján, és a Fővárosi Ítéltábla indokolásának ilyen hiányossága sérti az Indítványozóknak az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdésében foglalt tisztességes eljárás részeként megjelenő indokolt bírói döntéshez fűződő jogát; és

(b) az **Alaptörvény XXVIII. cikk (7)** bekezdésében foglalt – hatósági döntésekkel szembeni - jogorvoslathoz fűződő jogát, mert a **Pp. 174. § (1)** bekezdésének egyértelmű rendelkezése ellenére sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem tette át az Indítványozó1 keresetét a hatáskörrel rendelkező közigazgatási bírósághoz, miután a Fővárosi Ítéltábla azonos tanácsának korábban hozott döntésével ellentétesen megállapította, hogy a Biztosok nem az Egyesület igazgatóságának jogkörében eljárva, hanem valójában az Öpt-n alapuló hatósági jogkört gyakoroltak, amikor az Egyesület önszegélyező vagyonának ellentételezés nélküli átruházásáról döntöttek.

2. Kérelmezem, hogy a T. Fővárosi Törvényszék, mint az elsőfokon eljáró bíróság, a **Pp. 426. § (1)** bekezdése alapján az Ítélet végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig *függesse fel*, a jelen alkotmányjogi panaszban részletesen kifejtett okokból.

3. Pertörténet

3.1 A [REDACTED] („Egyesület” vagy „Indítványozó2”) a Fővárosi Törvényszék 9.Pk.66100/4. számú végzésével nyilvántartásba vett, 1991 óta működő biztosító és önszegélyező egyesület, amelynek *biztosítási tevékenysége* a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény („Mnbtv.”) **39. § (1)** bekezdésének i) pontja és az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról,

valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény („Civiltv.”) 4. § (4) bekezdése alapján az MNB (illetve jogelődjei, az ÁBIF és PSZÁF) felügyelete alá tartozott.

3.2 Az MNB H-JÉ-II-60/2016. számú, **2016. november 8.** napján kelt határozatával az Egyesület *biztosítási tevékenység* folytatására jogosító tevékenységi engedélyét visszavonta, és úgy rendelkezett, hogy az Egyesülethez az igazgatóság tagjainak jogait és kötelezettségeit gyakorló, teljes jogkörű felügyeleti biztosként – az Egyesület teljes, valamennyi biztosítási termékéhez tartozó szerződését magába foglaló *biztosítási szerződésállománya* átruházásának sikeres lebonyolítása céljából szükséges intézkedések megtétele végett – kirendeli a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] biztosítási állomány-átruházás menetéről az MNB-t folyamatosan tájékoztassa („MNB Határozat”).

3.3 A **Bit. 297. § (1)** bekezdése értelmében, a kirendelés tartama alatt a felügyeleti biztos gyakorolja az igazgatóság tagjának törvényben és alapszabályban megállapított - biztosítási tevékenységre vonatkozó - jogait és kötelezettségeit. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján az igazgatóság tagja az (...) egyesületre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben és az alapszabályban rögzített feladatát, cégjegyzési jogát nem gyakorolhatja a felügyeleti biztos kirendelésének ideje alatt. Mindezek alapján nyilvánvaló, hogy

(i) az MNB Határozat alapján az Egyesület vezető tisztségviselőinek képviseleti joga korlátozottá vált, mert az *Egyesület biztosítási tevékenységét* illetően – mely az MNB felügyelete alá tartozott – a vezető tisztségviselők helyett a Biztosok váltak törvényes képviselővé; de egyúttal az is egyértelmű, hogy

(ii) az Egyesület egyéb – biztosítási tevékenységnek nem minősülő, az MNB felügyelete alá nem tartozó – tevékenységét, jelesül az *Egyesület önsegélyező tevékenységét*, s így az Egyesület igazgatóságának az önsegélyező tevékenységgel kapcsolatos kompetenciáit az MNB Határozat – *hatáskör hiányában* - nem érintette / érinthette.

3.4 A fentieket bizonyítja az MNB **2017. november 20.** napján kelt **H-JÉ-78/2017.** számú határozata is, mely szerint: „A Biztosító jellegzetessége a fentiekén kívül az is, hogy az alapítása óta rendelkezik a nyilvántartásokban is különválasztott önsegélyező üzletággal, amelynek tagjai a biztosítottak mellett ugyancsak egyesületi tagok. **Az önsegélyező üzletág az MNB által nem felügyelt része a Biztosítónak, az önsegélyező tevékenységre nincsenek szektorális tőkeszabályok, azonban – a biztosítási tevékenységgel szemben – jelentős tőke halmozódott fel az üzletágon belül (kb. 3 milliárd Ft).**” Az Egyesület fentiek szerinti jellegzetessége miatt, mely abból fakad, hogy felügyelt és nem felügyelt tevékenységet egyaránt folytat(ott), egyértelmű, hogy a biztosítási tevékenység felügyelete körében

kirendelt biztosok számára az MNB kirendelő határozata semmilyen körülmények között nem keletkeztet az Egyesület önszegélyező ágazata (tevékenysége) vonatkozásában hatósági jogkört.

- 3.5 Az Egyesület **2016. december 8.** napján keresetet terjesztett elő a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt az MNB Határozat bírósági felülvizsgálata iránt, amely jelen állás szerint a Kúria előtt van folyamatban.
- 3.6 Az Országgyűlés a 2016. december 6-i ülésnapján elfogadta az egyes egészség- és önszegélyező szolgáltatások védelméről szóló 2016. évi CXLVII. törvényt („**Módosító Törvény**” vagy „**Lex Dimenzió**”), amely **2016. december 15.** napján lépett hatályba azzal, hogy az általa módosított **Öpt. 72/B. §** értelmében az Öpt-nek a **Módosító Törvénnyel megállapított rendelkezéseit a folyamatban lévő eljárások esetén is alkalmazni kell.**
- 3.7 A **Módosító Törvénnyel megállapított Öpt. 72/A. § (1)** bekezdése értelmében, „a **Bit. 445. § (1) és (2)** bekezdésében meghatározott egyesületnek (egyetlen ilyen egyesület létezik, az Indítványozó²⁾) a biztosítási tevékenység körébe nem tartozó egyéb tevékenységgel kapcsolatos - tagsági jogviszonyon alapuló - jogainak és kötelezettségeinek összessége (a továbbiakban: egészség- és önszegélyező állomány) a **felügyeleti biztos döntésével**, a szolgáltatást igénybe vevő **tagok érdekeinek a védelme érdekében**, a 10. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott egészség- és önszegélyező pénztárhoz **átruházható, ha a kölcsönös biztosító egyesületnek a biztosítási tevékenység végzésére vonatkozó engedélye visszavonásra került.**
- 3.8 A Biztosok a **Lex Dimenzióval módosított Öpt.** alapján **2016. február 8.** napján elhatározták a Egyesületnek a biztosítási tevékenység körébe nem tartozó egyéb tevékenységével kapcsolatos - tagsági jogviszonyon alapuló - jogai és kötelezettségei összességének („**Önszegélyező Állomány**”) átruházását is, majd elhatározásukat követően **2017. március 16.** napján az **Önszegélyező Állomány átruházására irányuló felhívást** tettek közzé.
- 3.9 A Biztosok soha nem mutatták be az **Öpt. 72/A. § (6)** bekezdése szerinti módosított megbízólevelüket, azt az eljáró bíróságok sem követelték meg tőlük, illetve az **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdésével ellentétben annak indokát sem fejtették ki, hogy az **Önszegélyező Állomány átruházása** mennyiben szükséges a tagok érdekeinek védelmében.
- 3.10 A Egyesület vezető tisztségviselői és egy tagja a Biztosok fenti határozatainak hatályon kívül helyezése iránt keresetet terjesztettek elő a Fővárosi Törvényszék előtt, továbbá indítványozták, hogy az eljáró bíróság kezdeményezze a T. Alkotmánybíróság eljárását az **Öpt. 72/A. §-ának és 72/B. §-ának megsemmisítése** iránt. A Fővárosi Törvényszék **2017. április 18.** napján kelt **29.P.21.209/2017/9.** számú végzésével (2. számú melléklet) a Biztosok döntésének végrehajtását előbb felfüggesztette, majd a felfüggesztő végzés elleni fellebbezés

tárgyában eljáró Fővárosi Ítéltábla iránymutatása alapján a **2017. október 19.** napján kelt, **29.P.21.209/2017/37.** számú ítéletével (3. számú melléklet) a felperesek keresetét, és a felpereseknek a T. Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére vonatkozó indítványait *elutasította*. Az ítélet indokolásában az eljáró bíróság kifejtette, hogy a felügyeleti biztosok határozatai nem az Egyesület szerveként hozott határozatok, ezért azokkal szemben az Egyesület vezető tisztségviselői és tagja a **Ptk. 3:35. § - 3:37. §** alapján nem indíthatnak pert.

- 3.11 Az ítélet ellen a Egyesület vezető tisztségviselői és tagja fellebbezést terjesztettek elő, melynek alapján a Fővárosi Ítéltábla **2018. április 10.** napján **4.Pf.20.057/2018/9.** szám alatt ítéletet hozott (4. számú melléklet). A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét helybenhagyta, azonban annyiban árnyalta az Indítványozó (és akkori pertársai) keresetőségi jogával kapcsolatos jogi álláspontját, hogy nem általában tartotta kizártnak az Egyesület vezető tisztségviselői, felügyelőbizottsági tagjai és tagjai általi perindítást a Biztosok döntéseivel (határozataival) szemben, hanem kizárólag az Önsegélyező Állomány átruházását elhatározó, majd az Önsegélyező Állomány átruházására irányuló Felhívás közzétételét elhatározó (előkészítő jellegű) intézkedéseket tekintette olyannak, amelyekkel szemben Indítványozónak (és akkori pertársainak) nem volt keresetőségi joga. A táblabíróság ugyanakkor hivatkozott másodfokú ítéletében úgy fogalmazott (ld. 6. oldal második bekezdés), hogy

„A keresettel támadott intézkedéseiket a felügyelő biztosok nem az alperes vezető tisztségviselőinek jogkörében, hanem Felügyelettől származtatott hatósági jogkörükben eljárva hozták. Emellett az állomány-átruházásra vonatkozó megállapodás megkötésére vonatkozó döntés minősülhet az alperes szerveként meghozott olyan határozatnak, amelynek a Ptk. 3:35. §-a értelmében kérhető a bírósági felülvizsgálata. Az állomány-átruházás előkészítése körében szükséges intézkedések – mint a kereset tárgyát képező, állomány átruházásról hozott felügyeleti biztos döntés és ennek alapján az ajánlattételi felhívásuk – azonban nem minősülnek ilyen határozatnak, ezért a Ptk. alapján nem támadható határozatok.”

- 3.12 A Biztosok ezt követően, **2018. június 4.** napján határozatot hoztak az Egyesület Önsegélyező Állományának az **MKB Pannónia Egészség- és Önsegélyező Pénztár** részére történő átruházásáról.
- 3.13 Az Egyesület álláspontja szerint a Biztosok fenti határozata éppen olyan határozat, amellyel szemben maga a Fővárosi Ítéltábla is elismerte az Egyesület vezető tisztségviselőinek keresetőségi jogát, hiszen a fenti határozatban a Biztosok nem vitásan arról döntöttek, hogy az Önsegélyező Állomány átruházására irányuló szerződést az MKB-Pannónia Egészség- és Önsegélyező Pénztárral kötik meg, miután őt hirdették ki az általuk kiírt pályázat nyerteseként.

- 3.14 Az Indítványozó, mint az Egyesület felügyelőbizottságának elnöke **2018. július 4.** napján keresetet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszék előtt a Biztosok fenti határozatának hatályon kívül helyezése iránt a **Ptk. 3:35. §** alapján. Az Egyesület felügyelőbizottságának elnöke keresetében ismét indítványozta, hogy az eljáró bíróság kezdeményezze a T. Alkotmánybíróság eljárását az **Öpt. 72/A. §-ának és 72/B. §-ának** megsemmisítése iránt.
- 3.15 A Fővárosi Törvényszék **2019. február 28.** napján kelt **28.P.22.852/2018/29.** szám alatti ítéletével (5. számú melléklet) az Egyesület felügyelőbizottsága elnökének keresetét, és a T. Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére vonatkozó indítványait elutasította. Az ítélet indokolása szerint a Biztos az **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdésben rögzített speciális hatáskört alapító törvényi rendelkezés alapján hatóságként jogosult eljárni az Önsegélyező Állomány átruházásának kérdésében. A közigazgatási rendtartás szerinti hatósági ügyben meghozott döntés felülvizsgálatára pedig nem a polgári bíróság, hanem a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény szerinti közigazgatási bíróság jogosult. Ennek ellenére a Fővárosi Törvényszék a **Pp. 174. § (1)** bekezdése ellenére nem tette át a keresetet a közigazgatási bírósághoz.
- 3.16 A Egyesület felügyelőbizottságának elnöke a Fővárosi Törvényszék ítélete ellen fellebbezést terjesztett elő (6. számú melléklet), melynek alapján a Fővárosi Ítéltábla **2019. október 24.** napján kelt **4.Pf.20.441/2019/11.** számú ítéletével (a jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítélet, 8. számú mellékletként csatolva) a Fővárosi Törvényszék ítéletét helybenhagyta. A Fővárosi Ítéltábla ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felügyeleti biztosi döntés nem minősül az alperes szerveként meghozott határozatnak, így az a **Ptk. 3:35. §** alapján nem támadható. Ezzel együtt a táblabíróság azonos tanácsa nem adta indokát annak, hogy miért tért el a fenti 3.11 pontban idézett korábbi ítéleti álláspontjától. A Fővárosi Ítéltábla tehát a jelen panasszal támadott ítéletével szembehelyezkedett korábbi ítéletével, melyben kifejtette, hogy (...) az állomány-átruházásra vonatkozó megállapodás megkötésére vonatkozó döntés minősülhet az alperes szerveként meghozott olyan határozatnak, amelynek a **Ptk. 3:35. §-a** értelmében kérhető a bírósági felülvizsgálata (...).”
- 3.17 Az ítélet ugyancsak nem adta indokát annak, hogy
- (i) egyetért-e a táblabíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a Biztosok *sui generis* hatósági jogkört gyakoroltak, amikor az Önsegélyező Állomány ellentételezés nélküli átruházásáról döntöttek az Öpt. alapján, és ha igen, akkor
  - (ii) a **Pp. 174. § (1)** bekezdése alapján miért nem rendelték el hivatalból az Indítványozó keresetének áttételét a közigazgatási bírósághoz. Mivel a Biztosok határozatának bírósági felülvizsgálata akár a polgári, akár a közigazgatási bíróság előtt 30 napon belül kérhető, a Fővárosi Ítéltábla Ítélete megfosztotta az Indítványozókat a jogorvoslat jogától, jelesül attól, hogy a Biztosok döntésének törvényességi felülvizsgálatát kérjék egy bíróságtól.

4. Az Indítványozók egyedi ügyben való érintettsége

- 4.1 A pertörténet alapján látható, hogy az Indítványozó **Ptk. 3:35. §** alapján előterjesztett keresete alapján az eljáró bíróságok alkalmazták a Lex Dimenzióval módosított Öpt. jelen panaszindítvánnyal támadott rendelkezéseit, hiszen a Biztosok **Öpt. 72/A. és 72/B. §§-ai** alapján hozott, az Önsegélyező Állomány átruházását célzó döntéseit - a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (**Jat.**) **2. § (2)** bekezdése és **15. § (1)** bekezdése ellenére - fennállónak tekintették és megállapították, hogy az ilyen döntések ellen az Indítványozó1-nek nincs keresetösségi joga, sőt az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a Biztosok döntési jogkörét is minősítette, mely egyértelművé teszi, hogy az eljáró bíróságok alkalmazták a jelen alkotmányjogi panasszal támadott törvényi rendelkezéseket.
- 4.2 A **Ptk. 3:35. §** szerinti perszerkezet alapján egyértelmű, hogy a vezető tisztségviselők, a felügyelőbizottsági tagok és a tagok által indítható per az alperes érdekében áll, az alperes vagyonának megóvását célozza a Biztosok törvénysértő döntéseivel szemben. Az Egyesület alperesként való perben állása szükségszerű, a Ptk. által teremtett fiktív alperesi pozíció, mely az ellentétes perbeli pozíciók ellenére érdekazonosságot jelent a felperes és az alperes között. Ennek megfelelően mind az Indítványozó1, mind az Egyesület érintettsége megállapítható, és a jelen panaszbeadványban állított alapjogsértések egyaránt fennállnak az Indítványozó1 és az Egyesület személyében is, mely utóbbinak az érdekét szolgálja eleve az Indítványozó1 perindítása.

5. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz részletes indokolása

A./ *A Lex Dimenzió alaptörvény ellenes, visszamenőleges hatályú jogalkotást valósít meg*

- 5.1 Indítványozó már a peres eljárásban is azt kérte a bíróságoktól, hogy az Alaptörvénnyel és a Jat. rendelkezéseivel összhangban értelmezzék az Öpt. módosítást és mellőzzék annak az Egyesületre való alkalmazását, mert csak így kerülhető el, hogy Alaptörvényt sértő ítélet szülessen az ügyben.
- 5.2 A **Jat. 2. § (2)** bekezdése szerint, jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, *kötelezettséget nem tehet terheesebbé*, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. A **Jat. 15. § (1)** bekezdése továbbá úgy rendelkezik, hogy a jogszabályi rendelkezést - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a *hatálybalépését követően a) keletkezett tényekre* és jogviszonyokra, valamint *b) megkezdett eljárási cselekményekre* kell alkalmazni.
- 5.3 Az **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdése nem vitásan a Módosító Törvény (Lex Dimenzió) hatályba lépését megelőzően keletkezett tényhez, jelesül az Egyesület *biztosítási engedélyének visszavonásához rendel olyan többlet szankciót* (az Önsegélyező Állomány elvesztését is),

amely az MNB Határozat meghozatalakor még nem kapcsolódott jogkövetkezésként a biztosítási tevékenységi engedély visszavonásához, következésként az Önsegélyező Állomány elvesztésének újszerű jogkövetkezésként egy olyan tény váltja ki, amely jóval a Módosító Törvény hatályba lépését megelőzően következett be, ezért az **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdése – ha azt a perbeli esetben is alkalmazni kell – az Egyesület *biztosítási tevékenységi engedélyének visszavonásával előállt helyzetet teszi terhesebbé*, ezért az a Jat. rendelkezései alapján a perbeli esetben nem lett volna alkalmazható, melyből okszerűen az következik, hogy a Biztosok döntése az Önsegélyező Állomány átruházásáról sérti az **Öpt. 72/B. §-át**, mert az Önsegélyező Állománynak az MKB-Pannónia részére való átruházásáról a Biztosok nem is dönthettek volna.

- 5.4 E körben Indítványozó hivatkozott arra, hogy egy civil szervezet határozatainak hatályon kívül helyezése iránti ügyben a Fővárosi Ítéltábla **4.Pf.21.436/2015/6.** számú (**BDT.2017.28**) határozatában kifejezetten a **Jat. 2. § (2)** bekezdése és a **Jat. 15. § (1)** bekezdése alapján vizsgálta, hogy adott jogszabályi rendelkezés alkalmazható-e a konkrét jogvitában és jutott arra a következtetésre, hogy nem. Ehhez képest ugyanez a tanács a jelen ügyben nem mellőzte a Jat. rendelkezéseire hivatkozással a Lex Dimenzióval beiktatott Öpt. rendelkezéseket és nem is kezdeményezte a T. Alkotmánybíróság eljárását, így Indítványozók legkorábban a jogerős ítéletet követően kerültek abba a helyzetbe, hogy maguk tegyék ugyanezt alkotmányjogi panasz formájában.
- 5.5 Az Indítványozó visszaható jogalkotás tilalmával kapcsolatos alkotmányjogi panaszával összefüggésben mindenekelőtt utalni kívánok a T. Alkotmánybíróság töretlen – az Alaptörvény hatályba lépését követően első alkalommal a **3062/2012. (VII.26.)** számú AB határozatával megerősített gyakorlatára -, mely szerint a visszaható jogalkotás tilalmának megsértése alkotmányjogi panasz keretében érvényesíthető alapjogi védelem alatt áll.
- 5.6 Az Alkotmánybíróság már a **34/1991. (VI. 15.) AB** határozatban kimondta, hogy a jogállamisághoz szervesen kapcsolódó jogbiztonság elvének maradéktalan érvényesülése érdekében elengedhetetlen, hogy a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre ne állapíthassanak meg kötelezettséget és ne nyilváníthassanak valamely magatartást jogellenessé [ABH 1991, 170, 172.; **28/1993. (IV. 30.) AB** határozat, ABH 1993, 220, 225.].
- 5.7 A **25/1992. (IV. 30.) AB** határozat a jogbiztonságból eredő követelménynek tekintette, hogy az állampolgárok jogait és kötelességeit a törvényben megszabott módon kihirdetett és bárki számára hozzáférhető jogszabályok szabályozzák, valamint, hogy meglegyen a tényleges lehetőség arra, hogy a jogalanyok a magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely jogszerű magatartást visszamenőleges érvénnyel ne minősítsenek jogellenesnek (ABH 1992, 131, 132.).

- 5.8 Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát adott esetben nem csak az meríti ki, ha a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba a jogszabályt, hanem az is, ha azt a hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell {57/1994. (XI. 17.) AB határozat, 316, 324. Ezt megerősítette például: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [88]}. A fenti alkotmányos tétel tehát a jogszabály által visszamenőlegesen korlátozott vagy elvont jogosultságokra is irányadó [8/2005. (III. 31.) AB határozat, ABH 2005, 102, 104.; 365/B/1998. AB határozat, ABH 1998, 852.].
- 5.9 Mindezek alapján leszögezhető, hogy a visszaható hatályú jogalkotás tilalma csak a jogalanyok helyzetét terhesebbé tevő (*ad malam partem*) jogalkotásra vonatkozik. A folyamatban lévő ügyekre / fennálló jogviszonyokra irányadó rendelkezés normatív tartalmának a vizsgálata során a visszaható hatály tilalma szempontjából azt kell figyelembe venni, hogy az új jogszabály az Egyesületre hátrányosabb feltételeket eredményezett-e, illetve súlyosabb kötelezettséget állapított-e meg.
- 5.10 Az **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdése nem vitásan a Módosító Törvény hatályba lépését megelőzően keletkezett tényhez, jelesül az Egyesület *biztosítási engedélyének visszavonásához rendel olyan többlet szankciót* (az Önszegélyező Állomány elvesztését is), amely az MNB Határozat meghozatalakor (2016. november 9.) még nem kapcsolódott jogkövetkezményként a biztosítási tevékenységi engedély visszavonásához, következésként az Önszegélyező Állomány elvesztésének újszerű jogkövetkezményét egy olyan tény váltja ki, amely jóval a Módosító Törvény hatályba lépését (2016. december 15.) megelőzően keletkezett be, ezért az **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdése – ha azt a perbeli esetben is alkalmazni kell – az Egyesület *biztosítási tevékenységi engedélyének visszavonásával előállt helyzetet teszi terhesebbé*, ezért az a Jat. rendelkezései alapján a **perbeli esetben nem alkalmazható**, melyből okszerűen az következik, hogy a Határozat sérti az **Öpt. 72/B. §-át**, mert az Önszegélyező Állománynak az MKB-Pannónia részére való átruházásáról a Biztosok nem is dönthettek volna.
- 5.11 A fentiekkel szoros összefüggésben hivatkozni kívánunk a T. Alkotmánybíróság két közelmúltban hozott határozatára (9-10. számú melléklet), amelyekben az **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdésének törvényi konstrukciójával azonos jogszabályi rendelkezések esetében állapított meg az AB **a jelen perben is releváns alkotmányos követelményt**. A hivatkozott ügyekben az indítványozók a földforgalmi törvény két különböző rendelkezését alkalmazó ítéletekkel szemben nyújtottak be alkotmányjogi panaszt. A panaszosok azt sérelmezték, hogy adásvételi- illetve haszonbérleti szerződéseik megkötésének, illetve módosításának engedélyezését a hatóságok olyan földvédelmi bírság kiszabása miatt tagadták meg, amelyeket a földforgalmi törvény hatálybalépése előtt szabtak ki a velük szemben.
- 5.12 Ezzel kapcsolatban – hasonlóan a keresetünkben kifejtett jogi állásponthez – a T. Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „alapvetően nincs akadálya a múltban keletkezett

jogviszonyokból származó jogokat és kötelezettségeket érintően az új szabályozásnak, de az új szabály a **hatálybalépése előtt jogerősen már minősített magatartáshoz**, jelen esetben a jogerőre emelkedett közigazgatási bírság megállapításához **újabb joghátrányt** – a visszaható hatályú jogalkotás tilalma miatt – **nem fűzhet**”.

- 5.13 A T. Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította: „a **visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközött az a bírói jogértelmezés**, amely szerint nem lehetett a földforgalmi törvény szóban forgó rendelkezéseit akként értelmezni, hogy kizárólag az e rendelkezés hatályba lépését követően kiszabott földvédelmi bírság eredményezze az újonnan bevezetett joghátrány alkalmazását, az adásvételi szerződés hatósági jóváhagyásának megtagadását”. Ezért az AB az Alaptörvénnyel ellentétes bírói ítéleteket (köztük egy Kúriai ítéletet) megsemmisítette és kifejtette, hogy „amennyiben ilyen módon értelmezik a földforgalmi törvény kifogásolt rendelkezését, az nem ütközik a jogbiztonságból fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalmába”.
- 5.14 Amint arra keresetünkben magunk is hivatkoztunk, jelesül, hogy az Öpt. módosítás a **biztosítási tevékenységi engedély visszavonásával járó helyzetet tette utóbb még terhesebbé az önszegélyező vagyon elvonhatóságával**, úgy a földforgalmi törvény a hatálybalépése előtt kiszabott bírsághoz rendelte további hátrányos jogkövetkezményként bizonyos szerződések jóváhagyásának megtagadását. A Jat. rendelkezéseivel összhangban a T. Alkotmánybíróság azt fogalmazta meg alkotmányos követelményként, hogy ilyen szabályozás esetén csak a szabályozás hatálybalépését követően kiszabott bírsághoz tapadhatnak a szabályozás szerinti többlet szankciók.
- 5.15 Mindebből következően az Öpt. Módosítást is úgy kellett volna értelmeznie / alkalmaznia az eljáró bíróságoknak, hogy legfeljebb a **2016. december 15.** napját (tehát az Öpt. Módosítás hatálybalépését) követően visszavont biztosítási tevékenységi engedélyhez tapadhatna az önszegélyező vagyon elvonhatóságának a jogkövetkezménye (további alkotmányos követelmények megvalósulása esetén természetesen!).
- 5.16 Legfrissebb határozatában (11. számú melléklet) a T. Alkotmánybíróság megállapította, hogy „az indítvánnyal érintett átmeneti rendelkezés [új Kbt. 197. § (7) bekezdés második mondata] egy 2015. októberében elkövetett és befejezett jogsértés esetében rendeli alkalmazni az új kizáró okot, amely a közbeszerzési jogsértés további szankciójának minősül a jogsértés megállapításán és a bírság kiszabásán kívül. Az Alkotmánybíróság fentebb ismertetett joggyakorlata alapján megállapítható, hogy az új Kbt. 62. § (1) bekezdés *q*) pontjába iktatott, az ajánlatkérők által kötelezően alkalmazandó kizáró ok a közbeszerzési jogsértés egy további – a bírságtól különböző – szankciójának minősül. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapítja, hogy az új Kbt. 62. § (1) bekezdés *q*) pontjába iktatott kizáró ok anyagi jogi szabály, egy olyan szankció, amely az indítvánnyal érintett 197. § (7) bekezdés második mondata értelmében a 2017. január 1-jei a hatályba lépése előtti jogviszonyokra is

vonatkozik és a jogalanyok számára olyan új joghátrányt jelent, amely a közbeszerzési jogsértések elkövetése esetén terhükre róható kötelezettségeiket súlyosbítja, a kötelező kizáró ok folytán ellehetetleníti újabb közbeszerzési eljárásokon ajánlattevőként történő részvételüket. {13/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [56]} Következésképpen az új Kbt. 197. § (7) bekezdésének második mondata szerinti átmeneti rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, ezért az Alkotmánybíróság azt megsemmisítette”.

- 5.17 Nyilvánvaló, hogy a biztosítási tevékenységi engedély visszavonásához kapcsolódó hátrányos következmények utólagos kibővítése (ld. Önszegélyező Állomány elvesztése, mely ráadásul semmilyen releváns alkotmányos összefüggést nem mutat a biztosítási tevékenységi engedély visszavonásával és annak okával), a jogállamiság és a jogbiztonság sérelmét idézi elő, mert a Módosító Törvény megfosztotta az Egyesületet annak lehetőségétől, hogy tevékenységét és működését az új szabályozás olyan jogkövetkezményeihez igazítsa, melyek a múltban (a Módosító Törvény hatályba lépését megelőzően) bekövetkezett tényhez rendelnek további hátrányos következményt.
- 5.18 A T. Alkotmánybíróság ugyancsak töretlen – és visszatérően idézett – álláspontja szerint: „valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra, helyzetekre is alkalmazni kell.” {57/1994. (IX. 17.) AB határozat, ABH 1994, 305., idézi t.k. 1/2016. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [54]}.

B./ A Lex Dimenzió diszfunkcionális jogalkotásnak minősül

- 5.19 A Módosító Törvény megalkotásával a jogalkotó palástolni sem igyekezett, hogy valójában nem jogot alkot, hanem egyedi jogalkalmazói aktust hoz, amikor kizárólag az Egyesületre szabott, jól felismerhető törvényi tényállást alkotva, olyan jogkört rendelt a Biztosokhoz, mely az MNB hatásköre hiányában is lehetővé teszi a Biztosok formális „döntésével” az Egyesület megfosztását az Önszegélyező Állományától és ahhoz kapcsolódó jelentős vagyontól.
- 5.20 Ezzel összefüggésben a T. Alkotmánybíróság a **31/1998. (VI. 25.) AB** határozatában kifejtette: „[...] a jogalkotói hatalommal való visszaélés körében kialakult eddigi gyakorlatát nem ítélte olyan széles körűnek, amely elegendő alapul szolgálna e fogalom alkotmányos követelménybe foglalt egzakt meghatározására. Mindazonáltal az eddigi döntések is alapul szolgálnak annak az általános érvényű következtetésnek a levonására, hogy mivel a joggal való visszaélés tilalmának forrása az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése, alkotmányellenes az olyan rendelkezés is, amely amiatt ütközik az említett tilomba, mert

a jogalkotó valamely jogintézményt nem annak jogrendszeren belüli rendeltetése szerinti célra használt fel.” (ABH 1998, 240, 245-246.).

- 5.21 A T. Alkotmánybíróság a fenti megállapításra hivatkozással a **5/2007. (II. 27.) AB** számú határozatában az adott ügyben vizsgált rendelkezéssel összefüggésben a következőkre mutatott rá: **a jogalkotás diszfunkcionális, ha a jogalkotó normatív szabályozási tárgykörben egyedi döntést hoz.** A normatív aktus szükségképpen eleme ugyanis az, hogy a címzettek köre szélesebb, s nem közvetlenül és konkrétan meghatározott egy vagy több személy, vagyis a rendelkezés nem valamely konkrét egyedi ügyre vonatkozik. Ha a jogalkotó a hatályos jogszabály alkalmazását, vagy a jogszabály normatív módon történő módosítását kerüli meg az egyedi döntés jogszabályi formába öntésével, a megoldás visszaélésszerűvé válik. A konkrét jogviszonyokat ezzel a módszerrel megszüntető jogszabályi rendelkezés tartalmában jogalkalmazói aktus, amely ellen viszont (tekintettel a jogszabályi formára) az érintettek jogorvoslattal nem élhetnek. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapította, hogy a vizsgált jogszabályi rendelkezés egyedi esetre szabott, jogszabályi formába öltöztetett döntés, ezért sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság elvének szerves részét képező jogbiztonságot.
- 5.22 A T. Alkotmánybíróság fenti határozata alapján indult kártérítési perben a **Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.829/2010.** számú elvi határozatában egyenesen arra a következtetésre jutott, hogy a közjognak a jogalkotó számára immunitást biztosító szabályai az általános és absztrakt magatartási szabályok létrehozására irányuló jogalkotási tevékenységére és a hozzá kapcsolódó felelősségre vonatkoznak. Ha azonban az Országgyűlés *egyedi ügyben jogszabályi formába öltöztetett, de tartalmilag jogalkalmazói döntést hoz* és e tény kimondásával az Alkotmánybíróság a jogszabályi rendelkezést határozatával megsemmisíti, akkor a diszfunkcionális működés polgári jogilag is jogellenessé teszi a jogalkotó magatartását.
- 5.23 Indítványozók álláspontja szerint, a perbeli esetben is arról van szó, hogy a jogalkotó a jogállamiság elvének szerves részét képező jogbiztonságot sértő módon, diszfunkcionális jogalkotás útján, valójában jogszabályi formába öltöztette az Egyesület Önsegélyező Állományának kártalanítás nélküli elvételét. Az Országgyűlés tehát a Módosító Törvény elfogadásakor absztrakciót színlelve, tartalmilag jogalkalmazói döntést hozott, hiszen az Egyesületnek az MNBtv. és az Öpt. hatálya alá nem tartozó önsegélyező tevékenységére figyelemmel, az MNB közigazgatási aktus formájában nem avatkozhatott volna be az Egyesület önsegélyező tevékenységébe. Ezért az Országgyűlés törvénybe foglalta, hogy az a kölcsönös biztosító egyesület, akinek korábban visszavonták a biztosítási engedélyét és van önsegélyező ágazata is (egyetlen ilyen egyesület van, az Egyesület), pusztán a biztosítási engedélyének korábbi visszavonása folytán el kell, hogy veszítse az Önsegélyező Ágazatát is, ha a Biztosok úgy döntenek, miközben e körben nem felügyeleti jogkör gyakorolnak, hiszen azzal az őket megbízó MNB sem rendelkezik az Egyesület önsegélyező ágazata felett (ld. fenti 3.4 pont).

- 5.24 Annak érdekében, hogy a fent hivatkozott diszfunkcionális jogalkotás termékeként elfogadott Öpt. Módosítást szélesebb kontextusba helyezték, Indítványozók hivatkoznak a **T/12927.** számú törvényjavaslat indokolására, mely szerint „a törvényjavaslat célja, hogy a biztosítási tevékenységet már nem folytató egyesületek **önsegélyező egyesületként tovább folytathassák működésüket.** Ezért a biztosítási tevékenység felfüggesztése után az egyesület tevékenységei átkerülnek a felügyelet hatálya alá tartozó egészségpénztárba”.
- 5.25 A törvényjavaslatot az Országgyűlésben előterjesztő NGM államtitkár ezzel kapcsolatban felszólalásában az alábbiak szerint fogalmazott:

The screenshot shows a web page from the Hungarian Parliament (Országgyűlés) featuring a speech by Anna Hornung, Minister of National Economy. The page includes a navigation menu (Home, Felszólalók, Beszédetek), a profile picture of Anna Hornung, and the text of her speech. The speech text is as follows:

HORNUNG ÁGNES ANNA nemzetgazdasági minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Azt hiszem, képviselő úr mindent elmondott a javaslatról. Én csak röviden szeretném leszögezni, illetve azt jelezni, hogy a kormány részéről szakmailag is elfogadhatónak tartjuk ezt a javaslatot. Ez a módosítás a kevert tevékenységű biztosítóegyesületek **önsegélyező tevékenységének** a hosszú távú fenntarthatóságát biztosítja azáltal, hogy az **önsegélyező állomány áthelyezését** biztosítja az egészség- és **önsegélyező pénztárak** megfelelő lábához. Ezzel az **áthelyezéssel** a Nemzeti Bank felügyelete alá kerül ez a tevékenység is, ahogy képviselő úr ezt kifejtette. Tehát azok az állampolgárok, akik ebben érintettek, az esetleges felügyeleti engedély-megvonás után is a kiegészítő tevékenységében tovább tudják élvezni az önkéntes **önsegélyező biztosítópenztár** szolgáltatásait. Ezért támogatjuk a javaslatot. Köszönöm szépen, elnök úr. (Dunai Mónika tapsol.)

Országgyűlés 2016. 11. 22. 139. Ülésmegnyitási ülés (2016.11.22.) felszólalásai
 Alkalmazott vita felvétel: T/12927. Egyszerűsített és önkéntes felügyeleti szolgáltatások védelméről.

Speech by
 Hornung Ágnes
 Anna
 on 2016. november
 22.

GERENCSE PATTILA (Híreszt, s...)
 BANYAI GÁBOR, a Fidesz képviselője...

- 5.26 A diszfunkcionális, egy konkrét jogalanyt helyzetbe hozó, s ennyiben csak látszólag normatív aktusok és azok indokolása olyan cinikus példája a perbeli, hogy még a törvényjavaslat indokolásának belső koherenciájára sem ügyeltek az előterjesztők és támogatóik. Hogyan folytathatná ugyanis az Egyesület **önsegélyező egyesületként** a működését, ha a biztosítási tevékenysége felfüggesztése után **önsegélyező tevékenysége és az azt biztosító vagyona is (vendégházak, rendelők, rekreációs célt szolgáló egyéb eszközök és készpénz vagyon, összesen mintegy 4 Mrd forint értékben) kártalanítás nélkül átkerül egy egészségpénztárba?**
- 5.27 Azon túl, hogy az Egyesület **önsegélyező tevékenységével** kapcsolatban az elmúlt több mint 25 évben probléma soha nem merült fel, és az Egyesület biztosítási tevékenysége körében felügyeleti intézkedésre okot adó helyzet teljesen független az Egyesület **önsegélyező ágától**, Indítványozók rá kívánnak mutatni arra, hogy kifejezetten hamis az az állítás, hogy csak az **Önsegélyező Állomány átruházásával** keletkezne törvényes és hatékony felügyelet az Egyesület **önsegélyező tevékenysége felett.** Ügyészégi törvényességi felügyelet ugyanis az

Egyesület vonatkozásában eddig is volt (25 év) és továbbra is lesz, mely az elmúlt 25 évben jogszabálysértést az önszegélyező ágat illetően soha nem tárt fel, így ez sem indokolja a kártalanítás nélküli kényszerállomány-átruházást és a tagság kiszakítását a hosszú évek alatt megszokott egyesületi közegből, melyet kizárólagosan egykori és jelenlegi távközlési dolgozók alkotnak. Az Egyesület önszegélyező ágának ellenőrzése – erre vonatkozó törvényi rendelkezések hiányában – soha nem tartozott az MNB hatáskörébe, ezért az önszegélyező tevékenység feletti MNB hatáskörök kibővítésének módja nem az ellentételezés nélküli kényszer-állományátruházás törvényi lehetővé tétele, hanem az MNBtv. hatásköri szabályainak a módosítása kellett volna, hogy legyen.

- 5.28 A visszaható jogalkotástól függetlenül is igaz, hogy sem szükséges, sem arányos jogalkotói beavatkozásnak nem tekinthető az Öpt. Módosítás, hiszen egyfelől az MNB hatáskörébe nem tartozó önszegélyező ág negyed évszázada működik probléma mentesen, a tagság legnagyobb meglegedésére, másfelől nem az Egyesület tulajdonhoz való jogát sértő, egy felügyelt intézményre való kártalanítás nélküli kényszer-állományátruházást kellett volna előírni, hanem az Egyesület önszegélyező tevékenységét kellett volna az MNBtv. módosításával az MNB hatáskörébe vonni, mely megoldás – a törvényjavaslat indokolásának megfelelően – valóban biztosította volna, hogy a biztosítási tevékenységet már nem folytatató egyesületek önszegélyező egyesületként tovább folytathassák működésüket (még egyszer: egyetlen ilyen egyesület van, az Egyesület).

C./ *Az Öpt. 72/A. § által lehetővé tett biztosítási döntés a tulajdonhoz való alkotmányos jogot is sérti*

- 5.29 A Módosító Törvény és az Öpt. általa megállapított rendelkezései sértik az Egyesület tulajdonhoz való alkotmányos jogát is azáltal, hogy kártalanítás nélküli vagyonelevonást tesz lehetővé a Biztosok számára, anélkül, hogy az Önszegélyező Állomány átruházási kényszere és a biztosítási tevékenységi engedély korábbi visszavonása között bármi releváns alkotmányos összefüggés fennállna.

6. Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz részletes indokolása

- 6.1 Az 1.1(i) szerinti indítvány visszautasítása / elutasítása esetén Indítványozók másodlagosan az 1.1(ii) pont szerinti indítvánnyal élnek, mert

- (i) a Fővárosi Ítélet indokolásában nem adott számot az Indítványozó1 fellebbezésében kifejtett, az elsőfokú bírói döntés jogszerűségét érdemben befolyásoló kifogásokról, és nem indokolta meg, hogy a Fővárosi Ítélet azonos tanácsának ugyanebben az ügyben hozott korábbi ítéletétől való eltérésnek mik az indokai, jelesül a Biztosoknak az Egyesület önszegélyező vagyonának átruházásáról szóló döntése, mint az igazgatóság jogkörében hozott döntés miért nem támadható mégsem polgári perben a **Ptk. 3:35. §** alapján, és a Fővárosi Ítélet indokolásának ilyen hiányossága sérti az

Indítványozóknak az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdésében foglalt tisztességes eljárás részeként megjelenő indokolt bírói döntéshez fűződő jogát; és

- (ii) az **Alaptörvény XXVIII. cikk (7)** bekezdésében foglalt – hatósági döntésekkel szembeni - jogorvoslathoz fűződő jogát, mert a **Pp. 174. § (1)** bekezdésének egyértelmű rendelkezése ellenére sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem tette át az Indítványozó1 keresetét a hatáskörrel rendelkező közigazgatási bírósághoz és ennek nem adta indokát, miután a Fővárosi Ítéltábla azonos tanácsának korábban hozott döntésével ellentétesen megállapította, hogy a Biztosok nem az Egyesület igazgatóságának jogkörében eljárva, hanem valójában az Öpt-n alapuló hatósági jogkört gyakoroltak, amikor az Egyesület önszegélyező vagyonának ellentételezés nélküli átruházásáról döntöttek; és
- (iii) a táblabíróság nem adta indokát annak, hogy ez a jogértelmezés mennyiben felel meg az **Alaptörvény 28. cikke** szerinti, bíróságokkal szemben megfogalmazott értelmezési követelménynek, melynek következtében

a Fővárosi Ítéltábla indokolásának fenti hiányosságai sértik az Indítványozónak a tisztességes eljárás részeként megjelenő indokolt bírói döntéshez fűződő jogát.

- 6.2 A T. Alkotmánybíróság a **7/2013. (III.1.) AB** számú határozatának (a továbbiakban: Határozat) [29] pontjában rögzítette, hogy a strasbourgi székhelyű **Emberi Jogok Európai Bírósága** (a továbbiakban: Bíróság) gyakorlatában az indokolt bírósági döntéshez való jog az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: **Egyezmény**) **6. cikkében** biztosított tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben, annak egyik, az Egyezmény szövegében kifejezetten nem nevesített elemeként jelenik meg.
- 6.3 Az Alkotmánybíróság a **61/2011. (VII. 13.) AB** határozatában elvi jelentőséggel erősítette meg továbbá, hogy "[e]gyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje." [ABH 2011, 291, 321.; legutóbb megerősítve: **32/2012. (VII. 4.) AB** határozat; ABK 2012, 228, 233.]
- 6.4 Határozatának [30] pontjában az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a 6.3 pontban idézett megfontolásból kiindulva áttekintette a Bíróságnak az indokolt bírósági döntéshez fűződő jog tekintetében kialakított gyakorlatát, amelyet az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdésében biztosított jog értelmének meghatározásakor is irányadónak tekint.

- 6.5 A Bíróság gyakorlatából Indítványozók az alábbi releváns megállapításokat emelik ki:
- (i) a Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be (**Suominen kontra Finnország**, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: **Vojtěchová kontra Szlovákia**, 59102/08.; 2012. szeptember 25.);
  - (ii) a Bíróság az indokolások fogyatékoságának foka tekintetében kijelölte azt a határvonalat, amely elválasztja az Egyezménynek megfelelően indokolt határozatokat az Egyezményt sértő hiányos vagy fogyatékos indokolást tartalmazó határozatoktól. Ennek során a Bíróság elvi élel szögezte le, hogy az indokolt döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné (**Hiro Balani kontra Spanyolország**, 18064/91.; 1994. december 9.; § 27.; **Ruiz Torija kontra Spanyolország**, 18390/91.; 1994. december 9.; § 29.; **García Ruiz kontra Spanyolország**, 30544/96.; 1999. január 21.; § 26.; **Hirvisaari kontra Finnország**, 49684/99.; 2001. december 25.; § 30.; legutóbb megerősítve: **Sholokhov kontra Örményország és Moldova**, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.);
  - (iii) a Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben (**Helle v. Finnország**, 20772/92.; 1997. december 19.; § 60.; **Karakasis v. Görögország**, 38194/97.; 2000. október 17.; § 27.; **Boldea v. Románia**, 19997/02.; 2007. február 15.; § 30.; **Tacquet v. Belgium**, 926/05.; 2010. november 16.; § 91.; legutóbb megerősítve: **Vojtěchová v. Szlovákia**, 59102/08.; 2012. szeptember 25., § 35.);
  - (iv) a Bíróság az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e (**Hiro Balani kontra Spanyolország**, 18064/91.; 1994. december 9.; § 28.; **Ruiz Torija kontra Spanyolország**, 18390/91.; 1994. december 9., legutóbb megerősítve: **Ilyadi kontra Oroszország**, 6642/05.; 2011. május 5.);
  - (v) szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja (**Shala v. Norvégia**, 15620/09.; 2012. július 10., § 29.). Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.

6.6 Határozatának [33] pontjában az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy az indokolt bírói döntéshez fűződő jog ebből következően az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az **Alaptörvény 28. cikke** úgy rendelkezik, hogy "[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak." Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítélezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e.

6.7 Határozatának [34] pontjában az Alkotmánybíróság végül rögzítette, hogy „a tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket”.

6.8 Indítványozó a fellebbezési kérelmében kiemelte, hogy miután az **Alaptörvény 28. cikke** alapján a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával összhangban értelmezik, és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak, ezért az első- és másodfokon eljáró bíróságoknak mindenképp azt kellett volna feltárniuk, hogy

(i) milyen jogkövetkezémmel jár, ha a Biztosok döntésével szemben jogorvoslatot nem biztosító Öpt. rendelkezéseinek alkalmazása mellett nem ismerik el az Indítványozó1 keresetjogi jogát a **Ptk. 3:35. §** alapján (hiszen a Biztosok az Egyesület MNB által nem felügyelt tevékenysége körében hoztak döntést az önszegélyező vagydon átruházásáról, így a hatóság jogkörök gyakorlása fel sem merül, csak az igazgatóság jogkörében való eljárás); illetve

- (ii) ha nem ismerik el a Ptk. szerinti kereshetőségi jogot, úgy milyen jogkövetkezményekkel jár, ha a **Pp. 174. § (1)** bekezdésének egyértelmű rendelkezése ellenére nem teszik át a keresetet a közigazgatási bírósághoz egy olyan esetben, amikor az Indítványozó¹ keresetindítási határideje a peresített Biztosi döntések esetében lejárt (ez alapvetően az elsőfokú ítélettel szembeni kritika, mert az mondja ki a Biztosok sui generis hatósági jogkörét, míg ebben a kérdésben a másodfokú ítélet nem foglal állást)?
- 6.9 Az eljáró bíróságok jogi álláspontja azért abszurd, jogszabály- és Alaptörvény ellenes, mert megfosztja Indítványozókat attól, hogy bírósági jogorvoslatot keressenek akkor, ha az igazgatóság jogkörében eljáró felügyeleti biztosok nem tartják be az Egyesület alapszabályát és belső szabályzatait, saját pályázati felhívásukat, valamint általánosságban a tevékenységükre és az Egyesületre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.
- 6.10 Jogi álláspontunk szerint az Ítélet jogszabálysértő, mert nincs olyan tételes jogi szabály, amely az Indítványozó¹ Ptk. szerinti keresetindítási jogát korlátozná abban az esetben, ha az Egyesülethez az MNB felügyeleti biztosokat rendel ki, sőt az igazgatóság jogkörében eljáró felügyeleti biztosok tevékenysége feletti törvényességi kontroll megteremtése kifejezett jogalkotói cél volt, hiszen a Bit. a **Ptk. 3:35. §** szerinti személyi kör Ptk. szerinti kereshetőségi jogát tudatosan érintetlenül hagyta, melyből a **Bit. 6. § (3)** bekezdésének **d)** pontjára is tekintettel kifejezetten az következik, hogy Indítványozó adott esetben a **Ptk. 3:35 § - 3:37 §** alapján keresettel kérheti az igazgatóság jogkörében eljáró Biztosok jogsértő és/vagy alapszabály ellenes határozatainak (döntéseinek) hatályon kívül helyezését. Ehhez képest az eljáró bíróságok önkényes és contra legem jogszabály értelmezéssel jutottak arra a jogi álláspontra, hogy Indítványozó¹-et nem illeti meg a Ptk. szerinti keresetindítási jog.
- 6.11 Jogi álláspontunk szerint továbbá az eljáró bíróságok önkényes és contra legem jogalkalmazása felért az alkotmányossági sérelem szintjére és megsértette Indítványozók tisztességes bírósági eljáráshoz és jogorvoslathoz való jogát is¹, az alábbiakra tekintettel:
- (i) mivel a **Bit. 297. § (1)** bekezdése alapján a Biztosok a kirendelés tartama alatt az Egyesület igazgatóságának törvényben és az Alapszabályban meghatározott jogait és kötelezettségeit gyakorolják, ezért a Biztosok kizárólag az Igazgatóság jog- és feladatkörében eljárva hozták azt a döntést, hogy az Önszegélyező Állományt átruházzák az Öpt. alapján. Ezzel ellentétes (nem Alaptörvény-konform) értelmezés azt eredményezné, hogy az Önszegélyező Állomány átruházásával kapcsolatban hozott döntésekkel szemben nincs jogorvoslati lehetőség, hiszen nem vitás, hogy

---

¹ E körben hivatkozunk az **Alkotmánybíróság 20/2017. (VII.18.)** számú határozatára, azon belül is annak [29] pontjára.

- (a) a Biztosok megbízó levelét az MNB nem határozatilag módosította, így az ellen az **MNB törvény 80. § (1)** bekezdése és a **Bit. 297. § (3)** bekezdése alapján nincs jogorvoslat;
- (b) az Önszegélyező Állomány átruházása tárgyában - hatáskör hiányában - nem MNB határozat született, így az ellen a **Bit. 297. § (3)** bekezdése alapján nincs jogorvoslat;
- (c) az eljárt bíróságok jogi álláspontja szerint pedig, a Határozatok ellen a **Ptk. 3:35. §** alapján sincs jogorvoslat.

6.12 Elfogadhatatlan az első fokú bíróság azon jogértelmezése, hogy a Biztosok törvényességi kontroll nélkül tehetnek arra nézve megfellebbezhetetlen megállapításokat, hogy az MNB felügyelete alatt nem álló Egyesület jogszerűen, a tagok érdekének megfelelően végzi-e önszegélyező tevékenységét, és erre alapozva megfellebbezhetetlen intézkedéseket tehetnek a negyed évszázad alatt felhalmozott milliárdos önszegélyező vagyonnak, egy a Módosító Törvénnyel helyzetbe hozott pénztár részére való átruházása iránt.

6.13 Az Ítélet nem felel meg az **Alaptörvény 28. cikkéből** eredő értelmezési követelménynek, mely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Az Ítélet jogértelmezése ennek az értelmezési követelménynek felel meg, mert *egyfelől* önkényesen felfüggeszti felperesek Ptk. szerinti jogainak érvényesülését, *másfelől* a Biztosok perbeli döntéseit nem tekinti az Egyesület igazgatóságának jogkörében hozott döntéseknek, és ezáltal nem biztosítja az Alaptörvényből fakadó jogorvoslathoz való jog érvényesülését, ha egyszer a Módosító Törvényben a jogalkotó olyan konstrukciót kreált, mely szerint az Egyesület Önszegélyező Állományának átruházása tárgyában hatósági (MNB) határozat nem született, a Biztosok **Öpt. 72/A. § (1)** bekezdése szerinti döntése ellen pedig, ha azt nem az Egyesület szerveként akarnák meghozni, a Módosító Törvény nem biztosít jogorvoslatot.

6.14 A Kúria „Az Alaptörvény követelményeinek érvényesülése a bírósági ítélezésben” joggyakorlat-elemző csoportjának 2017. február 15. napján tartott ülésén elfogadott összefoglaló véleménye szerint,

- (i) „Az Alaptörvény rendelkezése értelmében a bíró a „törvénynek”, azaz a jogrendnek, közelebbről az alkotmányos jogrendnek alárendelten hozza ítéleteit. A bíró tehát nem hozhat olyan ítéleti döntést, amely az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályon, jogi normán alapul. Mivel az alaptörvény-ellenesség megállapítására az Alkotmánybíróság a felhatalmazott, ezért a bírói kezdeményezés az az intézmény, amely megteremti az általános hatáskörű bíróság és az Alkotmánybíróság közötti kapcsolatot, a dialógust”;

- (ii) „A Kúriának egyértelműen arra kell törekednie, hogy erősítse, illetve kiépítse azt a gyakorlatot, amely a bíróságok ítélkezési gyakorlatában meghonosítja, illetve erősíti az Alaptörvény szellemét, mivel az alkotmányozó hatalomnak is az volt az egyértelmű célja (a 28. cikkében rögzített elv megfogalmazásával), hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék”.

6.15 A fentiek alapján megállapítható, hogy

- (i) az Egyesület biztosítási tevékenységre jogosító engedélyének visszavonását követően
- (ii) a jogalkotó olyan kizárólag az Egyesületre alkalmazható jogszabályi rendelkezést fogadott el, amely alapján
- (iii) azon felül, hogy korábban a biztosítási engedélye visszavonásával együtt ellentételezés nélküli kényszer-állományátruházásra kötelezték a biztosítási vagyont illetően, az Egyesületnek a biztosítási tevékenységtől elkülönülő (egyéb ún. önsegélyező) vagyona is elvonható utóbb ellentételezés nélkül
- (iv) a Biztosok olyan döntése alapján, ami ellen sem az Öpt, sem a Bit., sem az MNB tv., sem pedig a Ptk. nem biztosít jogorvoslatot; és
- (v) a Fővárosi Ítélet nem adta indokát annak, hogy korábbi ítéletével ellentétben miért nem úgy értelmezte a hatályos törvényi rendelkezéseket, hogy a Biztosok döntése ellen – amivel milliárdos vagyon ellentételezés nélküli átruházását határozták el - az Indítványozóknak legyen jogorvoslati joga a Ptk. alapján a polgári bíróság előtt, vagy a kereset áttételével a közigazgatási bíróság előtt.

7. Az Ítélet végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelem

- 7.1 Indítványozó1 kéri a T. Fővárosi Törvényszéket, hogy az *Ítélet végrehajtását* a **Pp. 426. § (1)** bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig *függeszse fel*, mert az Egyesület Önsegélyező Állományának a Biztosok által elhatározott átruházását követően az eredeti állapot többé már nem állítható helyre, mert - az állomány-átruházás végrehajtására tekintettel – olyan kivételes helyzet állna elő, melyben módosulást már az Ítélet későbbi megsemmisítése sem eredményezhetne, következésként az állomány átruházása az Egyesület szempontjából a jelen panaszindítvány elbírálásától függetlenül *végleges, teljes, kártalanítás nélküli és irreverzibilis* vagyonvesztést eredményezne, melynek sem megtámadására, sem pedig az eredeti állapot helyreállítására nem kerülhetne sor.

7.2 A **2018. június 4.** napján hozott határozatokról adott tájékoztatás alapján a Biztosok – anélkül, hogy képviseleti jogukat igazolták volna, alátámasztották volna, hogy az a tagok érdekében áll, illetve arra őket jogszabály feljogosítaná, illetve azt a Felhívás lehetővé tenné – döntöttek az Önszegélyező Állomány átruházásáról az MKB-Pannónia részére. Az **Öpt. 72/A. § (7)** bekezdése alapján a biztos az Önszegélyező Állomány átruházásának lebonyolítása érdekében, ajánlattételre hívja fel a 10. § (1) bekezdés *d)* pontjában meghatározott egészség- és önszegélyező pénztárakat. A felhívásnak tartalmaznia kell az átruházandó állomány meghatározását és az állománnyal kapcsolatban átadásra kerülő vagyon nagyságát. A Felhívás szerint az Önszegélyező Állományba tartozó, a Biztosok által helyzetbe hozni kívánt pénztárra ellentételezés nélkül átruházni rendelt vagyon pontos mértéke **2.844.162.000,- forint**.

7.3 Tekintettel arra, hogy az **Öpt. 72/A. § (4)** és **(5)** bekezdése alapján,

(i) az önszegélyező állományhoz kapcsolódó szolgáltatást igénybe vevő tagok egyesületi tagsági jogviszonya az állomány-átruházás következtében megszűnik, az átvevő önszegélyező pénztárnál pedig tagsági jogviszony keletkezik és az állomány-átruházással érintett tagot úgy kell tekinteni, mintha másik pénztárból lépett volna át; továbbá

(ii) az állomány-átruházás esetén az önszegélyező állományhoz kapcsolódó vagyon átadásra kerül az Önszegélyező Állományt átvevő pénztárhoz,

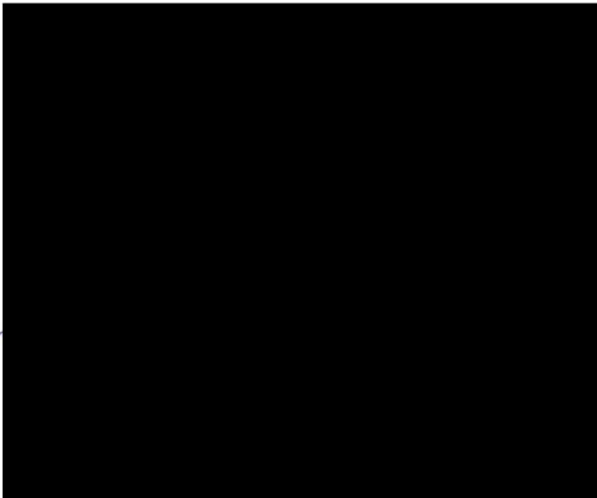
ezért az Önszegélyező Állomány átruházásával az azt átvevő pénztár válik az állományba tartozó jogok és kötelezettségek alanyává, ezért kijelenthető, hogy a Határozat végrehajtásának felfüggesztése nélkül az **Öpt. 72/A. § (2)** bekezdése szerinti szerződés alapján, az Egyesület és az MKB-Pannónia között közjogi és magánjogi szempontból egyaránt teljesedésbe megy az Önszegélyező Állomány átruházása, azaz visszafordíthatatlanul megtörténik az Egyesület vagyonvesztése. Az Ítélet végrehajtásának felfüggesztése nélkül erre nagy valószínűséggel, jóval azt megelőzően kerül sor, hogy a T. Alkotmánybíróság az ügy érdemében döntést hozna.

7.4 E körben hivatkozunk a **Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.920/2009/8.** számú (BDT.2010.5.90) ítéletére, melyben a táblabíróság aláhúzta, hogy

(i) amennyiben a bíróság a társadalmi szervezet határozatát törvénytörő volta miatt megsemmisíti, ennek visszamenőleges hatálya nincs;

(ii) a megtámadott határozat mindaddig hatályos, amíg azt a bíróság meg nem semmisíti, vagy annak végrehajtását fel nem függeszti. Ezek hiányában az esetleges törvénytörő határozat is jogszerűen végrehajtható.

- 7.5 Álláspontunk szerint a felfüggesztés indokoltságának bírói vizsgálata körében kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy az Ítélet (azaz a Biztosok perben támadott döntésének) végrehajtását követően az eredeti állapot helyreállítható-e. Az Ítélet végrehajtását követően az eredeti állapot többé nem állítható helyre, mert - az Önsegélyező Állomány átruházásának végrehajtására tekintettel – olyan kivételes helyzet állna elő, melyben módosulást már az Ítélet későbbi esetleges megsemmisítése sem eredményezhetne, következésként az állomány átruházása az Egyesület szempontjából *végleges, teljes, kártalanítás nélküli és irreverzibilis* vagyonteszt eredményezne.
- 7.6 A fentiek alapján nem vitás, hogy a Biztosok intézkedései, illetve a Módosító Törvény révén helyzetbe hozott MKB-Pannónia vagyonszerzése, az Egyesület oldalán azonnali, visszafordíthatatlan és teljes vagyonteszt eredményezne, figyelemmel arra, hogy az Önsegélyező Állomány átvevőjét a Biztosok már kiválasztották, következésként az MNB hatáskörébe nem tartozó Önsegélyező Állományhoz tartozó maradék vagyont elvesztése az Egyesület megszűnését eredményezné, anélkül, hogy a Biztosok bármivel valószínűsítették volna, hogy az Önsegélyező Állomány átruházásának hiányában sérülne az önsegélyező tagok érdeke.
- 7.7 A fentiekre tekintettel kérjük, hogy a T. Törvényszék mindenekelőtt az Ítélet *végrehajtását függessze fel.*
- 8. Egyebek**
- 8.1 Az **Abtv. 53. § (2)** bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az ügyben első fokon eljárt Fővárosi Törvényszéken nyújtottam be.
- 8.2 A perben felülvizsgálati kérelmet egyik peres fél sem nyújtott be.
- 8.3 A T. Alkotmánybíróság előtti eljárás az **Abtv. 54. § (1)** bekezdése alapján illetékmentes.

Melléletek

1. számú melléklet	Ügyvédi Meghatalmazás
2. számú melléklet	A Fővárosi Törvényszék 29.P.21.209/2017/9. számú végzése
3. számú melléklet	A Fővárosi Törvényszék 29.P.21.209/2017/37. számú ítélete
4. számú melléklet	A Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.057/2018/9. számú ítélete
5. számú melléklet	A Fővárosi Törvényszék 28.P.22.852/2018/29. számú ítélete
6. számú melléklet	Indítványozó1 fellebbezése (2019. április 2.)
7. számú melléklete	A fellebbezés mellékletét képező jogvélemény
8. számú melléklet	A Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.441/2019/11. számú (alkotmányjogi panasszal támadott) ítélete
9. számú melléklet	Az Alkotmánybíróság IV/1963/2016. számú határozata
10. számú melléklet	Az Alkotmánybíróság IV/2228/2017. számú határozata
11. számú melléklet	Az Alkotmánybíróság III/1535/2019. számú határozata
12. számú melléklet	HVG cikk
13. számú melléklet	Figyelő cikk